Kısa Tetkikler

Kanadalılar

Bütün harb kazanclarını devlete iade ediyorlar

Yazan: **Nezahet Nureddin Ege**

Kanadada harb başladığı zaman; küçük bir ekalliyet büyük bir karar ittihaz etmişti. Bu harb, harb zengini yetiştirmiyecek.... Yüz binlerce vatandaşın kanile, canile ödediği vatan borcundan bir kaç sermayedar zengin olmak fırsatını bulmıyacaktı. Bu kararı kimin verdiğini kimse bilmiyor. Fakat bu karar verilmiş ve şayanı hayret derecede büyük bir hüsnü kabule mazhar olmuştu. Bugün Kanadada (harbden zengin olmak yok) veçizesini bütün iş adamlarının, aile erkeklerinin velhasıl bütün mes'ul şahısların kabul ettiği bir vicdanî düstur haline gelmektedir.

Ahalinin bir kısmı hükûmetin harb zenginlerine çok ağır vergi tarhederek memlekette gayritabiî bir zengin sınıf yaratılmasına mâni olacağını bekliyordu. Fakat dünyanın en olgun milletlerinden birisi olan Kanadalılar buna lüzum bırakmadılar. Gönüllü vergi verenler sınıfı hükûmetin bu adımı atmasından daha evvel kendilerini gösterdiler.

Bir çok harb sanayii müteahhidleri yüksek kâr alarak harb zengini olmayı değil, hatta makul bir kâr bile almayı kabul etmedi. Cephede çalışan asker ne ise, fabrikasının başında işi idare eden fabrikator da odur. Vatanperver Kanadalı «Kanadanın ve bütün İngiliz İmparatorluğunun ve nihayet bütün insaniyetin bakası için en hayatî ehemmiyeti haiz telâkki ettiği bir davayı, hürriyet davasını müdafaa ediyoruz, dedi, binaenaleyh vatan uğrunda çalışmak şerefi kâfi bir mazhariyettir. Bundan başka hiç bir nakdî mükâfata ihtiyacımız yoktur.»

On bir milyon nüfusla Kanadanın senevî müdafaa bütçesi (1.000.000.000) dolardır. Bunun mühim bir kısmı levazımat ve mühimmat imaline sarfedilmektedir. Fakat devletin verdiği bu paranın bir kısmı tekrar devlet hazinesine teberru edilmektedir. Okuyucularımız ister inansınlar, ister inanmasınlar bu bir hakikattir. Amerikanın en muteber gazeteleri bunu tevsik etmektedirler. Hükûmetin imalâtını havale ettiği her sipariş bitip hükûmete teslim edildiği zaman müteahhid fabrikatorlar bütün masraflarını hesab ettikten sonra ne kadar kâr kalmış ise bir çek ile levazımat ve mühimmat dairesine iade etmektedirler.

Askere ceket ve pantalon imal eden bir müteahhid levazımat dairesine yazdığı bir mektubda (melfuf çek bu sipariş üzerinden bize kalan kâr ile fabrika müdürlerinden iki kişinin şahsî ücretlerinin yekûnudur. Böyle muazzam bir vatan davası işinde şahsan para kazanmak istemiyoruz. Lûtfen bu hizmetimizi kabul etmenizi rica ederiz.) diyerek bütün kuntratın masarifi zaruriyesinin fazlası olan üç milyon doları iade etmiştir.

Diğer küçük bir fabrika da bu yolda 42,000 dolarlık bir kâr elde ettiğini görmüş, derakab levazımat ve mühimmat dairesine iade etmiştir.

(Harb kazanclarından istifade etmemek) düsturuna ilâveten Kanadalılar hükûmetin harb masarifini karşılamak üzere açtıkları dahilî istikrazdan da istifade etmemeği vicdanen taahhüd etmişlerdir. Büyük fabrikatörlerden tutunuz da yevmiye altı, sekiz dolara çalışan ameleye kadar her istiyen hükûmete hiç bir faiz almadan para ikraz edebilmesi için bir nevi istikraz tahvilleri neşretmiştir. Bunlardan (bir) dolardan beş yüz bin dolara kadar satılanlar vardır.

Bunların haricinde cebde kalan on kuruşluk küçük gümüş paraların her gün devlete harb masrafına yardım olmak üzere verilmesi teklif edilmiş ve halk tarafından şayanı hayret bir memnuniyetle karşılanmıştır. Ve bir günde (1500) dolarlık gümüş paralar; mektub zarfları içinde devlet kasalarına dökülmüştür. Şimdi böyle bir teklifi ortaya atan müteşebbisler bu hareketlerini Kanadanın her tarafında duyurmağa çalışmaktadırlar.

Kanadayı ziyaret eden yüksek Amerikan muharrirlerinden Dis diyor ki:

«— Kanadalılar, İngiliz İmparatorluğunun müdafaası kendi müdafaaları olduğunu bu harbdeki kadar hiç bir zaman ciddiyetle düşünmemişler ve bütün gayretlerile işe sarılmamışlardı.»

Halbuki Mihverciler harb başlar başlamaz bütün İngiliz İmparatorluğunun inhilâl edeceğine inanıyor. Bir darbe ile İngiltere adalarını da işgal ederek bütün Avrupada yeni nizamı kuracaklarına kâni bulunuyorlardı. O yeni nizamın demokrasi medeniyetine nispeten ne kadar eski bir nizam olduğunu beşer tarihi bize pek çok defalar ispat etmiştir. Hakikî yeni nizam milletlerin, ferdlerin kendi mukadderatlarına bizzat kendilerinin sahib olmasıdır. Bunun temini de ancak demokrasi cihanında kabildir.

Almanyaya sipariş edilecek otobüsler

Bir Alman firması bunun için müracaatta bulundu

Otobüs mubayaası hakkında İstanbul Tramvay ve Elektrik idaresinin açtığı münakasa müddeti nihayet bulmuştur. Yapılan tekliflere göre Türk Ellas Uvhite firması 25 kişilik 20 otobüsü 140,000 lira mukabilinde ve altı yedi hafta zarfında vermeği taahhüd etmektedir. Bu otobüsler Basra yolile getirilecektir. Encümeni daiminin ve Dahiliye Vekâletinin tasdikını müteakıb bu sipariş verilecektir.

Diğer taraftan haber alındığına göre yulaf, afyon gibi bazı ihrac eşyası mukabilinde Almanyadan da otobüs siparişinde bulunulabileceği anlaşılmıştır. Bussinğ Henschel ismindeki Alman firması tarafından yapılan bir teklif üzerine mezkûr müesseseden komple 30 otobüs ile 100 aded dörder tonluk kamyon şasesinin celbi Belediye makamına teklif edilmiştir. Dahiliye Vekâletinin de tasdikını müteakıb bu siparişler de derhal verilecektir.

Tramvay ve Elektrik idaresi İstanbulda nakil vasıtaları işinin tanzimi ve bilhassa otobüs servisleri ihdası için 200 arabaya ihtiyac göstermektedir. Getirilecek kamyon şaselerinden bir kısmı burada otobüs haline konacaktır. Hükûmet de bu siparişleri iltizam ettiğinden yakında mezkûr firmalarla birer şartname imza edileceği anlaşılmaktadır.

Otel hırsızı

Mustafa adında bir otel hırsızı, Sirkecide Biğa ve diğer bazı otellerde gece yatarak bulduğu fırsatlardan istifade suretile battaniye, yatak çarşafı, ceket gibi şeyler çalarak satmıştır.

Nihayet suç üstünde yakalanan Mustafa, dün adliyeye teslim edilmiştir. Birinci Sulh Cezada yapılan sorguda suçunu tamamen itiraf eden Mustafa tevkif edilmiştir.

Kaybolan tahsildarlar

Belediyenin üç tahsildarı ortadan kayboldu

Halen Belediyenin Şile, Beykoz ve Beşiktaş kazalarında olmak üzere üç tahsil memuru kayıbdır. Bunlardan Beykoz kazasında kaybolan tahsildarın izi üzerinde yürünmektedir.

Son defa Beşiktaş kazasında kaybolan Nazmi Togana gelince bu adamın Beşiktaş parkında bulunan kesik kol ve bacak kurbanı olduğu hakkındaki neşriyat üzerine ailesi Morga gönderilmiş bu kol ve bacakların onun olmadığı anlaşılmıştır. Nihayet Eminönünde bir kahveci polise müracaatle içinde makbuz bulunan bir çantanın kahvenin bodrumunda bulunduğunu haber vermesi üzerine bu çanta ve içindeki makbuzlar üzerinde tetkiklerde bulunularak Nazminin zimmetine ancak 160 lira geçirdiği anlaşılmıştır Kahvecinin Nazmi hakkında malûmattar olduğu zannedilmekte ve kendisi sorguya çekilmiş bulunmaktadır. Tahsildarın bu parayı yediği ve yerine de koyamıyarak buradan Anadoluya gittiği zannedilmektedir.

ADLİYEDE

Jandarmaya tokat atan kadın

Nazire adında bir kadın evvelki gün Tevkifanede bulunan kocasını ziyarete gitmiştir. Fakat ziyaret kartı almadan içeri girmek istediğinden jandarma mâni olmuştur. Bu vaziyete içerliyen Nazire, jandarmaya bir tokat atmış ve hakkında tanzim edilen zabıtla Adliyeye verilmiştir. Nazirenin dün üçüncü asliyede muhakemesi yapılmış ve şahidlerin ifadesi ile de suçu sabit görülerek bir ay yirmi iki gün hapsine, 30 lira para cezası ödemesine ve derhal tevkifine karar verilmiştir.

Mahkûm oldu

Kauçuk fiatını zincirleme suretile yükselterek satış yapmaktan maznun İsak Venturanın muhakemesi dün ikinci asliye mahkemesinde neticelenmiştir. İsak Venturanın 50 lira para cezası ödemesine ve dükkânının 7 gün kapatılmasına karar verilmiştir.

HAFTANIN ŞAKALARI

Mayıs... - Allah eksik etmesin! - Bir telefon muhaberesi - Sen mi iyi bilirsin komiser bey mi?

Yazan: **BURHAN FELEK**

Mayıs...

Bu sene mayıs edebiyatındaki güzel şöhretini, köydeki adının ifadesine yaklaştıracak kadar kötüledi. Birinci gününden başlayan bir ekşi surat, dördünde sulandı. Hâlâ öyle gidiyor. Yirmi ikiden başlayan derece on beşe düştü. Daha bir iki gün böyle giderse ona inecek!.. Ondan sonra artık her tarafta yeni baştan kaloriferler, sobalar, mangallar.

Ulu Tanrım. İşine karışılmaz ama bu mevsimde bu soğuk biraz aykırı oluyor.

Biraz şikâyet ettiniz mi?

— Daha bizim mayıs gelmedi! diyorlar. Mayısta da ikilik hasıl oldu: Sizin mayıs, bizim mayıs...

Bu bizim mayıs, hani şu rumî dediğimiz eski takvim üzerinden 13 gün daha geç gelir malûm ya! O halde tabiî mevsim ilerler, sıcaklar basar.

Böyle havalarda:

— Acaba kar mı yağacak? diye korkanlara tesadüf edilmektedir. Ben bundan bir haylı sene evvel - ne kadar olduğunu söylemeğe lüzum görmem - rumî mayısın 17 sinde kar yağdığını gördüm. Gerçi bu kar, bir nevi yumuşak dolu halinde idi ama havayı fena halde soğutmuştu. Lâkin bununla mayısta kış gelmek arasında haylı mesafe vardır.

Mayısta kış olmaz.

— Aman sus! Kâfir olacaksın! Allah neye kadir değil ki?

Güzel ama Allah her şeyden evvel kendi koyduğu hilkat kanunlarını bozmaz. Onun için müsterih olun ey fakir fukara! Ve ey kaloriferli apartıman sahibleri! Bunun sonu sıcaktır.. Ne derlerse desinler siz bildiğinizden şaşmayın!

«Mayıs bir köylü kızdır sâfü dilber
şûhu sevdâkâr!»

Allah eksik etmesin!

Büyük, geniş kalabalık, meşgul görünmekten hususî bir zevk alan dostum Hacı Rüstem Efendiyi takdim ederim.

Topkapı dışında karısının çeyrek dönüm bahçesinden daima:

— Bizim bağ! diye bahseder, Halbuki avuc içi kadar olan bu yerin eni, boyu bir uzunca lâpçin bağile ölçülecek kadar kısadır.

Bir bey oğluna gider gelir...

— Bir ayak, bin bir ayak! Öyle kalabalık idi ki; diye bir Hicaz seferi gibi anlatır. Senede bir iki defa düzdüğü zahiresini nasıl alıp verdiğini dinleyenler, İngiliz adalarının iaşe maddelerinden bahsediliyor sanırlar..

Babası Hamidiye imaretinde aşçıbaşı iken bir aşure kazanından gaz tenekesini doldurmak istiyen bir Arabın kazana düşüp de nasıl aşureye inkılâb ettiğini belki yüz defa anlattığı için mahallede - gıyabî - adı Hacı Aşuredir.

Rastgeldim. Ensesinde beyaz mendili, vizİyeri ensesinde dönmüş siyah kastor taklidi kasketi ile geliyordu.

— Hacı efendi! Merhaba!

— Merhaba gözüm.. Cuma günü malûm ya! Valideyi ziyaretten geliyorum.

Bu lâfı konuştuğumuz yer Edirnekapının dışı.. Ben sormadan o devam etti:

— Şimdi buradan Eyübe gideceğim.. Hemşire de orada. Onu da ziyaret edeceğim. Sonra oradan vapurla karşıya Üsküdara.. Kayınvalide Karacaahmeddedir. Hava da kötü!

— Hepsini bir günde görmeğe ne lüzum var canım! Darılacak değiller ya! Yarına bırakınız. Bekliyorlar mı?

— Kimi?

— Sizi!

— Hayır efendim! Ne münasebet! Bizim öyle bir niyetimiz yok!

— Ziyaretlerine gitmiyor musunuz? Belki sizi beklerler evde...

— Yanlış efendim! Kabirlerini ziyarete gidiyorum. Malûm zarafet; bizde hısım akraba kalabalık!.. Allah eksik etmesin!

Dedikten sonra Eyüb Sultan yolunu tuttu...

Bir telefon muhaberesi

Neresi olduğunu söylemiyeceğim... Resmî bir daire. Bir husus hakkında malûmat istiyeceğiz..

Santralı alıp oradaki kıza söylüyorsunuz:

— Kızım! Bana faturalarla uğraşan kalemi verir misin?

İnce bir sesle:

— Peki Efendim! Ve hatıftan bir çıngrak sesi... Arkadan kalın ve müstağnî bir erkek:

— Buyurun!

Siz derdinizi anlatmak için başlıyorsunuz:

— Efendim! Bize bir fatura gönderilmiş. Bunun yekûnunda...

— Bir dakika! (Santrala hitab) müracaat sahibini 52 numaraya bağlayın!

Bir kaç saniye sonra 52 numaraya bağlanıyorsunuz: Gene kalın ve bezgin bir ses:

— Buyurun!

Siz başlıyorsunuz:

— Efendim! Bize bir fatura gönderilmiş. Bunun yekûnunda (tekrar santrala hitaben) Vashiye Hanım! Bu beyi 43 numara ile görüştürün! Santralda çıtır pıtır hareketlerden sonra 43 le karşı karşıyasınız!

— Buyurun efendim!

— Beyefendi! Bize bir fatura geldi. Yekûnu...

— Nerede oturuyorsunuz?

— Maçkada...

— Müsaade buyurun (Vasfiye Hanım! Bu zata Halim beyi veriniz!) Biraz sonra Halim Bey karşınızda... Katı bir eda ile:

— Ne istiyorsunuz?

Vay Halim Bey vay... Önünüzü iliklеyip:

— Efendim! Bize bir fatura gelmiş de.. Yekûnunda....

— Biraz durun!. (Santral! Hüseyin Beyi ver!) Konuşun!

Hüseyin Bey bir mülâyim zat...

— Buyurunuz efendim! Bir emriniz mi var!

Artık dayanamıyorsunuz ve:

— Kuzum beyim! Siz beşinci muhatabım oluyorsunuz. Bu ne ince iş bölümü böyle! Bir türlü kiminle görüşeceğimi bulamadım.

— Efendim! Yanlış aramışsınızdır.

— Ben kimseyi aramadım. Santral veriyor.

— Vah vah yanlışlık olmuş... Buyurun efendim.

Derdinizi anlattıktan sonra cevab veriyor.

— Beyefendi! Bu iş bizim salâhiyetimiz dahilinde değildir. Müdiri umumî beye müracaat ediniz!

İş bölümü güzel bir şeydir. Fakat bu kadarı da işi pek liyme liyme etmek olmuyor mu? (Bu hakikî vak'anın hakikat olduğu muhakkaktır!)

Sen mi iyi bilirsin, komiser bey mi?

*Kasımpaşada evinin damını aktarırken ayağı kayıp aşağı yuvarlanan amele (Tayfur)u başını taşa vurduğu için baygın bir halde eczaneye götürmüşler. Karısı da beraber.

Başından bir haylı kan aktığı için vaziyeti tehlikeli. Komiser muavini, eczacı, mahalle bakkalı, bekçi, bir kaç çocuk... Adam bir türlü ayılmıyor.

Karısı soruyor:

— Aman kumser bey! Galiba pek fena! Değil mi?

Karadeniz uşaklarından olan muavin cevab veriyor:

— Sen nedeysun a hatun! Adam ölmüşe benziyor; Görmîmisun!

Bu sırada burnuna dayatılan amonyağın tesirile ayılan Tayfur (ölmüş) lâfını işitince cevab veriyor:

— Yok, daha ölmedik!

Hemen karısı atılıyor:

— Sus be sersem herif! Sen mi bileceksin, kumser bey mi? (Muavine hitaben) ne dediğini bilmiyor kusura bakmayın beyim!

B. FELEK

Şehir ve Memleket Haberleri

Türk kadınları vazife başına

Yardımsevenler Cemiyeti, münevver kadınlarımızı gönüllü hastabakıcı kurslarına davet ediyor

Yardımsevenler Cemiyeti İstanbul Merkezi Reisliğinden:

İlk, orta, lise ve yüksek tahsil görmüş bayan ve genc kızlarımız için gönüllü hastabakıcı kurslarına talebe kaydedilmektedir. (Yaş 18 den 45) e kadar her vatandaşın en yakın Halkevine 17 mayıs 1941 günü akşamına kadar hergün saat 14 ten 17 ye kadar müracaat etmeleri.

Dünkü içtima

Yardımsevenler Cemiyeti İstanbul idare heyeti, dün sabah saat 11 de, Partinin merkez binasında toplanarak, memleket müdafaasında, Türk kadınına düşen vazifeler etrafında konuşmalarda bulunmuşlardır.

Dünden itibaren Yüksek tahsil çağında bulunan genc kızlarımızın Parti, Halkevi ve Halk odalarına gönüllü hastabakıcı yazılmak üzere müracaatleri başlamıştır.

Dün, Partiye ve Eminönü Halkevine bu yolda birkaç müracaat yapılmıştır. Diğer taraftan mahalleler arasında dolaşan tâli yardım kolları cephe gerisi hizmetleri için her mahalleden münasib göreceği münevver kız ve kadınları seçecektir.

Dün de yazdığımız gibi hastanelerdeki hastabakıcılık kurslarının mümkün olduğu kadar kısa bir zamanda açılması kararlaşmıştır. İstanbulun tanınmış ailelerine mensub bayanları arasında da cephe gerisi hizmetini ifaya talib olanlar vardır. Bunlar, hatta şimdiden peyderpey Halkevlerine müracaate başlamışlardır.

Gümüşsuyu hastanesindeki kurs talebelerine

Gümüşsuyu Askerî hastanesi Baştabibliğinden:

Yardımcı hemşireler kursunun dördüncü devre tedrisatına 12-5-1941 pazartesi günü saat ikide başlanacağından hastanemizde kayıdlı bulunan bayanların mezkûr günde bulunmaları rica olunur.

İKTISAD

Altın fiatı

Dün bir Reşadiye altını 2710, külçe altının gramı 332 kuruş ve beşibirarada 117 lira idi.

Dünkü ihracat

Dün şehrimizden 185,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda İtalyaya taze torik, Almanyaya deri, kayısı çekirdeği, İsviçreye keten tohumu ihrac olunmuştur.

Nişadır geldi

Muhtelif yerlerden 900 sandığa yakın nişadır gelmiştir. Bunlar Fiat Murakabe bürosunun kontrolu altında tevzi olunacaktır.

Ham kauçuk

Cavadan bir müessese tarafından getirilecek ham kauçuk için akreditif açılması Ticaret Vekâletince kabul edilmiştir.

Karabük fabrikası naftalin veriyor

Karabük demir ve çelik fabrikaları, muhtelif mevsimlere göre, miktarı değişmek üzere her ay 10 - 30 ton arasında ham naftalin verebileceğini bildirmiştir. Bu naftalinler bir müteahhid tarafından kullanılır hale getirerek piyasaya çıkaracaktır. Diğer taraftan havagazi fabrikaları da piyasaya naftalin vermektedir.

ŞEHİR İSLERİ

Et fiatları

Bu mevsimde İstanbula kasablık hayvan gönderen Ege mıntakasından artık az hayvan gelmeğe başladığından bundan sonra Haymanadan kasablık hayvan gelmesi beklenmektedir. Gelen hayvanlar bir taraftan kilo itibarile de düşük olduğundan fiatlar daha fazla düşmemektedir. Fakat bir haftaya kadar orta Anadoludan kasablıklar gelmeğe başlayınca, fiatların düşmesi muhakkak görülmektedir.

Fiat Murakabe bürosu bu hususta tetkiklerde bulunmaktadır.

İstanbuldaki otomobillerin miktarı soruldu

Ticaret Vekâletinden Vilâyete gelen bir telgrafta lâstik tevziatına esas olmak üzere vilâyet dahilinde faal ve gayrifaal kaç otomobil bulunduğu, bunların lâstik ihtiyacı etrafında en kısa müddet zarfında malûmat istenilmiştir. Kazalardan alınacak malûmat iki gün zarfında Vekâlete bildirilecek ve tevziat doğrudan doğruya Vekâletçe yapılacaktır.

MÜTEFERRİK

Trenle gönderilecek yolcuların ilk kafilesi

Beyanname vermek suretile ve meccani vesaitle Anadoluya gitmek istiyenlerden trenle sevkedileceklerin ilk kafilesi bugün öğleden sonra şehrimizden hareket edecektir. Bugünkü tren, Gebzeden itibaren İzmite kadar olan yolcuları alacaktır.

İkinci tren de yarın hareket edecek ve Adapazarına kadar olan yolcuları götürecektir. Bugün vapurla da Karadenize bir kafile hareket edecektir.

Evvelki kafilelere iştirak edememiş olanlar, ellerinde Vilâyet tarafından verilmiş meccani biletler varsa, bunların müteakıb kafilelerle sevkleri için müsaade verilmektedir.

Kadıköyünde hava tecrübesi

Bu sabah Kadıköy kazası dahilinde hava tehlikesinden korunma ve paraşütçülerle mücadele denemesi yapılacaktır.

Vapurdan çıkan yolcular için otomobil

Limanlar Umum müdürlüğü Belediyeye gönderdiği bir tezkerede gece, vapurlarla limana gelen yolcuların otomobil sıkıntısı çektiklerini bildirerek vapurların gece limana muvasalatlarında kâfi miktarda otomobil bulundurulmasını istemiştir. Belediye, Şoförler cemiyetile temasa gelecektir.

Adliyede tayinler

İstanbul icra memurlarından Naim Kunter hâkim muavinliğine, icra memurlarından Osman Oğuz Ankara Müddeiumumî muavinliğine, Bursa icra memuru Haydar Üsküdar icra memurluğuna nakil ve tayin edilmişlerdir.

MAARİFTE

Orta mekteb mezuniyet imtihanlarının neticesi

Bu sene orta mekteb mezuniyet imtihanlarından alınan neticenin, geçen senekinden daha iyi olduğunu yazmıştık. Mekteb idareleri, eleme imtihanlarına giren ve kazanan talebe sayısını Maarif müdürlüğüne bildirmişlerdir. Maarif müdürlüğünün bu hususta hazırlıyarak Vekâlete gönderdiği rapora göre, İstanbul orta mekteblerinde 4500 talebe eleme imtihanlarına girmiş, bunun 3600 ü kazanmıştır. Devlet imtihanlarının da randımanı fazla olacağı tahmin edilmektedir.

Genc talebelerin cenaze merasimi

Kaza kurbanı genclerin cenaze namazı kılındıktan sonra dua ediliyor

Harbiyede vukua gelen feci otomobil kazasının kurbanları Güzel San'atlar Akademisi talebesinden iki gencin cenazeleri dün sabah Etfal hastanesinden hazin merasimle kaldırılmıştır.

Hastanede Üniversite, yüksek mekteb talebeleri ve büyük bir kalabalık toplanmış, kazanın kurbanları eller üzerinde taşınarak Feriköy camiine götürülmüştür. Burada kılınan namazı müteakıb cenazeler Feriköy mezarlığına götürülerek göz yaşları arasında ebedî makberelerine defnedilmişlerdir.

Merasimde Akademi müdür ve profesörleri, Üniversite ve yüksek mekteb talebeleri, zavallı genclerin yakın arkadaşları ve kalabalık bir halk kütlesi bulunmuştur.

HEM NALINA HEM MIHINA

Atlantik meydan muharebesi

Atlantik meydan muharebesi demek, İngiltereye gelip giden ticaret gemilerini denizaltılar, tayyareler, hücumbotları, mayinler, korsan gemileri vasıtasile batırmak demektir. Böylece, İngiltereyi aç, silâhsız, malzemesiz, ham maddesiz bırakarak mağlûb etmek gayesi takib edilmektedir. Bu mücadele, Büyük Harbde -o zamanki tâbirile - «biaman tahtelbahir harbi» dediğimiz şiddetli denizaltı harbinin ikinci tab'ıdır. Yalnız, bu ikinci tab'a biri havada, öteki denizde iki yeni ilâve yapılmıştır: Tayyare ve hücumbotları.

Denizaltı harbinin nisan ayına aid zayiat bilânçosunu iki taraf da verdiler. İngilizlere göre, nisanda, İngiliz, müttefik ve bitaraf gemi zayiatı 488,000 tondur. Mihverin verdiği bilânço ise 1,219,000 tondur. İngilizler, nisan ayı zayiatının, marttan fazla olduğunu kabul ediyorlar; fakat bu yekûnun 187,000 tonu Akdenizde batmıştır. Almanların son taarruzu esnasında Yunan limanlarında batırılan Yunan gemileri, zayiat listesini böylece kabartmıştır. Bu son yekûn çıkarılınca Atlantik meydan muharebesindeki gemi zayiatı 301,000 tondan ibarettir. Yunanistanda batırılan gemilerin büyük bir kısmı, yakın sahillerde nakliyat yapan küçük gemiler olduğuna şüphe yoktur. Bunların ziyaı, Atlantik meydan muharebesi üzerinde müessir olmaz.

Asıl mesele, iki tarafın verdikleri zayiat listeleri arasındaki büyük farktadır. İngilizler 488,000 diyor, Almanlarla İtalyanların verdikleri yekûn ise, bunun iki buçuk mislinden fazla olarak 1,219,000 tondur. Gelin de hakikati bulmak için, işin içinden çıkın. Biz, daha ziyade İngilizlere inanıyoruz. Çünkü İngiltere, bir demokrasi memleketidir; parlamentonun sıkı kontrolüne tâbidir. Hükûmet yanlış ve eksik rakamlar verirse, Lloyd George gibi heccav ve haşin bir muhalifin dilinden yakasını nasıl kurtarabilir?

Sonra, Büyük Harb tecrübesi de Almanların verdikleri zayiat listelerini daima arttırdıklarını göstermiştir. Meselâ 1917 nisanında - ki gemi zayiatı itibarile bir rökor teşkil eder - Almanlar 1,175,652 tonluk gemi batırdıklarını iddia ve ilân ettikleri halde, hakikatte o ayın zayiatı 874,000 tondur. Bu sütunda bir kaç defa izah ettiğimiz gibi, Mihver tayyareleri ve denizaltıları batırdıkları gemilerin hakikî tonajlarını bilecek ve tespit edecek vaziyette değildirler. İsimlerini öğrenmeden ve alelâcele hücum ederek batırdıkları bu vapurların büyüklüğünü pilotlar ve gemi kumandanları sadece tahmin ediyorlar. Bu gibi tahminlerde de daima gayretkeşlik etmek mutaddır.

Mihverin iddialarından ziyade İngiliz bilânçolarına inanmamızın bir sebebi de, şimdiye kadar Almanlarla İtalyanların batırdıklarını resmen bildirdikleri İngiliz harb ve ticaret gemilerinin pek azîm yekûnlara baliğ olmasıdır. Bunlara inanmak lâzım gelirse İngiliz donanması, bir değil bir kaç defa tamamile denizin dibine inmiştir. Ticaret gemileri zayiatı için aylardanberi verilen rakamları da doğru olarak kabul edersek, İngilterenin elindeki ticaret filosunun yarısı batmış ve İngiltere de mağlûbiyetin eşiğine ayak basmış olmak lâzımdır. Bu bahsi kaparken yarım milyon tona yakın olan nisan zayiatının hiç de küçüksenmiyeceğini ve Amerikanın yeni gemi inşaatında gene 1918 deki rökorları kırması zamanının geldiğini ilâve edelim.

Ziyarete gitmiş, ev sahibini yaralamış

Erenköyünde Ethemefendi sokağında oturan Mehmed, bir alacak işi için Suadiyede Tunuslu sokağında oturan İhsanı ziyarete gitmiş, aralarında vukua gelen sert bir konuşma, münazaaya yol açmış ve Mehmed bıçağını çekerek İhsanı sırtından yaralamıştır.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üc aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Küçük hikâye

Devin ölümü

Oscar Wilde

Her akşam çocuklar mektebden dönerken Devin bahçesinde oynamayı âdet edinmişlerdi. Bu bahçe, yeşil çimenleri ve güzel kayısı ağaclarile şehrin en güzel bahçelerinden biri idi. Akrabalarını görmeğe giden Devin yedi senedenberi bahçesinde bulunmamasile çocuklar çok mes'ud yaşıyorlardı. Fakat günün birinde Dev tekrar bahçesine geldiği ve çocukları kendi evinde gördüğü zaman fena halde kızdı ve bağırarak: «Burada ne arıyorsunuz? Burası yalnız bana aiddir ve benden başka kimse giremez!» dedi. Ertesi günü bahçenin dört tarafına duvarlar yaptırttı ve kapıya: «Bu bahçeye giren ölüme mahkûmdur» ibaresi yazılı bir levha astı.

Bu bize, Devin gayet hodbin olduğunu gösterir.

Zavallı çocukların artık oynıyacak yerleri kalmamıştı. Yol üzerinde oynamak istediler. Fakat geçen arabaların tozu oyunlarına mâni oldu. Devin duvarına hasretle bakarlar ve «orada ne kadar mes'udduk» diye içlerini çekerlerdi.

***

Aradan zaman geçmiş, her tarafa hayat veren bahar mevsimi gelmişti. Şehrin her yerinde çiçekler açtığı halde Devin bahçesinde kış, yerinden kıpırdamıyordu. O bahçeden hoşlanan kar ve buz dahi, «bahar burasını unuttu, bütün sene burada kalmaya mahkûmuz» diye şikâyet ediyordu.

Kar, çimeni beyaz elbisesile örtmüş, buz, ağacları gümüşiye çevirmişti. Bunlara iştirak eden şimal rüzgârı bahçeyi dayanılmaz bir soğuğa boğmuştu. Dev, bunun fakına vararak üzülüyor, fakat günün birinde havanın gene düzeleceğini ümid ederek kendini teselli ediyordu.

Yaz ve sonbahar gelip geçtiği halde Devin bahçesinde hiç bir değişiklik yoktu.

***

Bir kış günü, şimal rüzgârlarından başka bir şey dinlemeğe alışık olmıyan Devin kulâğına gayet güzel bir ses gelmişti. Dev, bu sesi, sokakta çalan bir kemancı sanarak yatağından kımıldamadı. Fakat rüzgârın dindiğini görünce baharın nihayet geldiğine sevindi, yatağından fırladı ve dışarıya baktı. Hayatında bu kadar güzel bir manzara ile karşılaşmamıştı. Duvarın birinde hasıl olan bir delikten çocuklar girmiş, ağacların dallarına tırmanmışlardı. Etraflarında kuşlar uçarak ötmeğe başlamışlardı. Çimenlerin arasından çıkan çiçekler sanki çocukların yüzlerine gülümsüyorlardı.

Yalnız bahçenin köşesindeki bir ağac kış elbisesini muhafaza etmişti. Ağacın dibinde ufacık bir çocuk, dallara çıkamadığı için ağlıyordu. Dev bütün bunları görünce kalbi sızladı. Hodbinliğin insanı ne hale soktuğunu gördü. «Baharın buraya neden gelmediğini anladım. Bu zavallı çocuğu en güzel bir dala oturtacağım ve sonra gidip duvarların yıktırılmasını emredeceğim. Ve burası her zaman için çocukların bahçesi olacaktır» diye düşündü.

Hemen aşağıya inip küçük çocuğu kucakladı ve en güzel bir dala yerleştirdi. Çocuk da minnettarlığını ifade etmek için ona sarılarak iki yanağından öptü. Bu suretle diğerleri de cesaret alarak eskisi gibi oyunlarına devam ettiler.

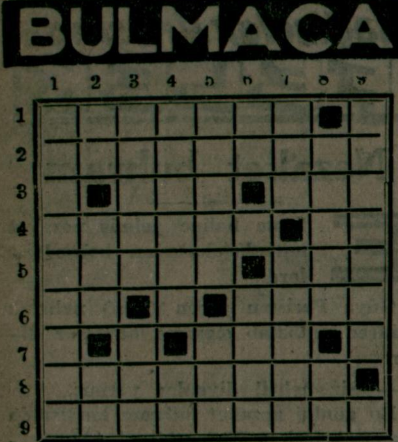
Ertesi günü Dev, küçük arkadaşlarını karşılamaya gittiği zaman, küçük çocuğu görmedi. Bahçe eski neş'esine devam ederken seneler geçiyor, Dev gittikçe ihtiyarlıyordu. Fakat küçücük dostunu asla unutmamıştı.

Gene bir kış sabahı, Dev penceresinden bahçeyi seyrediyordu. Birdenbire rüya görmüş gibi oldu. Gözlerini iyice açarak baktı. Bahçenin köşesindeki ağacın altında, senelerdenberi beklediği ufacık dostu durup bekliyordu. Dev hemen çocuğa doğru koştu. Çocuğun el ve ayaklarındaki kırmızı ok işaretlerini görünce şaşırdı. Yaklaştı ve yumuşak bir sesle çocuktan ismini, ve bu okların manasını sordu. Çocuk, Devin yüzüne baktı ve saf bir tebessümle, tatlı bir sesle cevab verdi:

«Bunlar, aşk ve sevgi alâmetleridir. Senelerce evvel bu ağacın dalına çıkamadığım için ağlarken sen yardımıma koştun. Bunu asla unutmadım. Bugün sen de herkesin «Cennet» adını verdiği kendi bahçeme geleceksin.» dedi.

O gün çocuklar oynamaya geldikleri vakit Devi, bir ağacın altında, üstü beyaz güllerle örtülmüş, ölü olarak bulmuşlardı.

Tercüme eden:
B. Kent

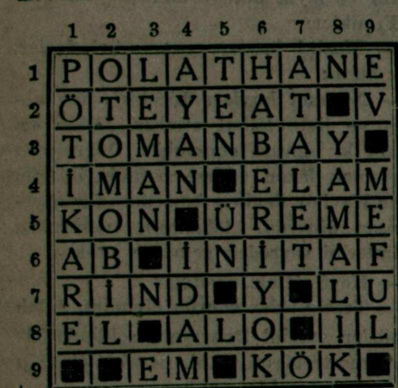
Soldan sağa:

1 — Çapkın ve müsrif. 2 — Herkesin önünde tekdir (iki kelime). 3 — Eskiden yazı kurutmak için kullanılırdı, sevgi. 4 — Bir yağmurluk biçimi, çocukların yemeğinin yarısı. 5 — Buud - larından biri çok değil (iki kelime), rüzgâr. 6 — Bir fiilin kısaltılmışı, şeffaf maddelerden. 7 — Ters çevirirseniz Kâbede İslâmiyetten evvel bulunan put - lardan biri olur. 8 — Dinler felsefesi. 9 — Maneviyatı temiz insan (iki kelime).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Eski meşhur denizcilerimizden. 2 — Bir emir, birdenbire, bir edatın kısaltılmışı. 3 — Para mükellefiyeti, bir hayvan. 4 — Yâdedilen, gülerken çıkardığımız seslerden. 5 — Ters çevirirseniz «meydana çıkan» manasına gelir, Afrikada bir çöl. 6 — Bir edat, ekşitme unsuru. 7 — Üye, şehirler (cemi). 8 — Üstünden geçmek, uzaktaki şeyleri göstermek için kullanılan bir tabir. 9 — Refik.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	P	O	L	A	T	H	A	N	E
2	Ö	T	E	Y	E	A	T	■	V
3	T	O	M	A	N	B	A	Y	■
4	İ	M	A	N	■	E	L	A	M
5	K	O	N	■	Ü	R	E	M	E
6	A	B	■	İ	N	İ	T	A	F
7	R	İ	N	D	■	Y	■	L	U
8	E	L	■	A	L	O	■	İ	L
9	■	■	E	M	■	K	Ö	K	■

SPOR

Bugünkü maçlar

Galatasaray Beşiktaşla, Fener de İst. Sporla karşılaşıyor

Bugün Şeref stadında millî küme maçlarına devam edilecektir. Günün en mühim karşılaşması Galatasaray - Beşiktaş arasında olacaktır. Askerlerin de sivil kulüblerde futbol oynamasına müsaade edilmesi üzerine bugünkü maçlar çok heyecanlı olacaktır. Galatasaray - Beşiktaş müsabakası, millî küme maçlarının en enteresan karşılaşmasıdır.

Bugün Fenerbahçe de İstanbulsporla müsabaka yapacaktır. Bu müsabaka da her halde üzerinde durulacak bir oyundur. Bugünkü müsabakalar alâka ile takib edilmeğe değer mahiyettedir.

Futbol ajanlığının tebliği

İstanbul futbol ajanlığından:

11/5/941 tarihinde yapılacak millî küme maçları

Şeref stadı:

Saat 15,30, Fenerbahçe - İst. Spor, hakem: Bahaeddin Uluöz, yan hakem: Feridun - Necdet.

Saat 17,30, Beşiktaş - G. Saray, hakem: Samih Duransoy, yan hakem: Halid Galib - Selâmi.

Dün Ankarada yapılan millî küme maçları

Ankara 10 (a.a.) — Bugün 19 Mayıs stadyomunda yapılan millî küme maçlarında Harbiye İdman Yurdu - Eskişehir Demirspor karşılaşması 0 - 0 beraberlikle ve Gencler Birliği - Maskespor karşılaşması da Genclerin 1 - 0 galibiyetile neticelenmiştir.

Kırkpınar güreşleri bugün başlıyor

Edirne 10 (Hususî muhabirimizden) — Edirnenin meşhur Kırkpınar güreşleri hazırlıkları bitmiş ve memleketin her tarafından tanınmış pehlivanlarımız bugün şehrimize gelmiştir. Güreşlere yarın başlanacaktır.

İzmir Defterdarlığından:

İzmir körfezinde kâin Hazineye aid dalyan ve voli mahallerinin 1/3/941 tarihinden itibaren 28/2/944 tarihine kadar üç sene müddetle balık avlamak haklarının taliblerine ihalesi için yapılan müzayede ve pazarlık müddetleri zarfında talib zuhur etmediği nazarı itibara alınarak bunlardan Homa dalyanının 14,000, Çakalburnu dalyanının 1200, Çilazmak voli mahallinin 1000, Eskigediz voli mahallinin 200 ve Kırdeniz voli mahallinin de 1000 lira bedel mukabilinde yeniden müzayedeye çıkarılması komisyonu mahsusunca kararlaştırılmış olduğundan taliblerin müzayede günü olan 20/5/941 tarihine musadif salı günü saat 14 te yüzde 7,5 depozito akçelerini hamilen Defterdarlıkta müteşekkil komisyona müracaatleri ve daha fazla izahat almak isteyenlerin de müzayede gününden evvel Defterdarlık Varidat müdürlüğüne müracaatle şartnameleri almaları ilân olunur. «1650» (3585)

Eskişehir Tayyare Fabrikası Genel Direktörlüğünden:

Tornacı, Tesviyeci ve Elektrikçi alınacak

1 — Eskişehir Tayyare fabrikasına imtihanla birinci sınıf tornacı, tesviyeci ve elektrikçi alınacaktır.
2 — İmtihan Eskişehir Tayyare fabrikasında yapılacaktır.
3 — Verilecek yevmiye kabiliyet ve muvaffakiyet derecesine göre takdir edilir. Beş liraya kadar yevmiye verilecektir.
4 — Talib olanların birer dilekçe ile ve nüfus hüviyet cüzdanı, askerlik vesikası ve bonservislerile Fabrika Genel Direktörlüğüne bizzat müracaatleri.
5 — Muamelenin daha kısa zamanda tekemmülü için haricden geleceklerin, mahallî Emniyet Müdürlüklerinden tasdikli birer hüsnühal kâğıdı getirmeleri lâzımdır.
6 — Yabancı kadınla evli olanlara iş verilemez. (3435)

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

İçki ve tütün satıcılarının ellerindeki satış tezkerelerinin müddeti 31 mayıs 941 akşamı sona erecektir.

Satıcıların yeni tezkerelerini kolaylıkla alabilmeleri için mıntaka itibarile aşağıda gösterilen günlerde dükkâna aid konturatları ve eski tezkereleri ve iki aded fotoğraflarile Kabataştaki Başmüdürlüğümüze müracaat etmeleri ve 5 haziran 941 akşamı saat 17 den sonra yapılacak kontrolda tezkerelerini almıyanlar hakkında kanunî muamele yapılacağı ilân olunur.

15, 16, 17, 20 mayıs 941 günleri Beyoğlu, Galata, Pangaltı, Şişli ve Kasımpaşa mıntakasındaki bayiler.

21, 22, 23 mayıs 941 günleri Sirkeci ve Beyazıd mıntakasındaki bayiler.

24, 26, 27 mayıs 941 günleri Aksaray, Fatih, Balat, Bakırköy mıntakasındaki bayiler.

28, 29 mayıs 941 günleri Beşiktaş, Rumeli Boğaziçi ve Anadolu Boğaziçi bayileri.

30, 31 mayıs 941 ve 2, 3 haziran 941 günleri Üsküdar, Kadıköy, Erenköy mıntakasındaki bayiler.

4, 5 haziran 941 günleri Adalardaki bayiler. (3396)

İzmit Belediyesinden:

Keşif bedeli 17132 lira 88 kuruştan ibaret yeni yapılan rıhtımın deniz cihetinden yolları, merdivenleri ve duvarları üzerinde 2490 sayılı arttırma, eksiltme ve ihale kanunu mucibince kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

İhale 23/5/941 tarihine raslıyan cuma günü saat 15 te İzmit Belediye Encümeninde yapılacaktır.

İlk teminat 1284 lira 97 kuruştur.

İstekliler tekliflerini kapalı zarf usulile ihale gününden bir saat evvel Belediye Encümenine vereceklerdir. Kapalı zarflar 2490 sayılı kanunda yazılı tarifat dairesinde verilecektir. İstekliler bu hususdaki fennî şartname ve keşifleri Belediyeden bedelsiz alabilirler. (3487)

İ L Â N

Çok kıymetli bir çift küpe tektaş pırlanta 12 mayıs 1941 pazartesi günü saat 14 te Sandal Bedesteninde müzayede ile satılacaktır.

İyi bir şoföre ihtiyac vardır

Şimdiye kadar çalıştıkları müesseselerden aldıkları vesikalarile beraber acele Karaköy Palas beşinci kat 18 numaraya müracaatleri.

Kiralık

Dört odalı, kalorifer, asansör ilâh.. Yeni konforlu apartıman, Cağaloğlu Nuruosmaniye caddesi No. 5.

Ekmek eksiltmesi
Afyon C. Müddeiumumiliğinden:

Afyon Cezaevinin 1 haziran 941 tarihinden mayıs 942 sonuna kadar şartname mucibince bir senelik ekmek ihtiyacı için bir çifti 960 gram itibarile günde azamî dört yüz elli çift fabrikada öğütülmüş ikinci nevi safi Anadolu buğday unundan imal edilmiş ekmek kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Teminatı muvakkate 900 liradır. Eksiltmesi C. Müddeiumumiliğinde müteşekkil Komisyonda 24 mayıs 941 tarihine musadif cumartesi günü saat onda yapılacaktır. Talib çıkmadığı veyahud teklif olunan bedel Komisyonca lâyıkı had görülmediği takdirde 31 mayıs 941 tarihine musadif cumartesi günü saat onda pazarlıkla işin karara bağlanacağı ve şartnameyi görmek istiyenlerin evrakı müsbitelerile Komisyona müracaat eylemeleri ilân olunur. (3482)

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

Mevsime göre ayda 10 - 30 ton teslimat yapılmak şartile fabrikamızda istihsal edilen ham naftalin kapalı zarfla müzayedeye konulmuştur.

Mevzuatın müşteri tarafından temini şartile sahamızda vagonda teslim satılacak olan ham naftalin tekliflerini azamî mayısın 15 ine kadar müessesemize bildirmeleri sayın müşterilerimize ilân olunur.

Müessese dilediğine ve dilediği miktarda satış yapmağa serbesttir. (3586)

İlân Tashihi
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

B. kontenjanına dahil Anadolu Demiryolu ve Haydarpaşa Limanı Şirketlerile tasfiye halinde Mersin - Tarsus - Adana Demiryolu kumpanyası hisse senedatı tahvilât ve mümessil senedatı kuponlarının tahsili için hâmillerinin Bankamıza sened bedenlerile birlikte müracaatleri icab ettiği hakkında 3 mayıs 941 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde intişar eden ilânda (bedenlerile) kelimesi sehven (bedellerile) şeklinde çıkmıştır. Tashih olunur.

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (3119) lira (55) kuruş olan muhtelif eb'adda 124500 kilo su tasfiye tesisatında kullanılacak hususî çakıl (23/5/941) cuma günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (233) lira (97) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3529)

Muhammen bedeli (4500) lira olan 10000 kilo Dekistrin (26/5/1941) pazartesi günü saat (10,45) onu kırk beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (337) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3652)

MAKİNE VE ELEKTRİK MÜHENDİSİ ALINACAK

Eskişehir elektrik santralı ile şebekesinin fennî mes'uliyetleri altında idareye muktedir diplomalı bir makine ve elektrik mühendisine ihtiyac vardır. Aylık tahsisatı bürüt azamî 350 Türk lirasıdır. İsteklilerin ellerindeki vesikalarile birlikte Şirket Müdüriyetine müracaatleri.

Ankara Valiliğinden:

1 — Ankara - Çubuk yolunun 7 + 400 — 43 + 700 üncü klm. leri arasında esaslı surette şose tamiratı işi 26/5/1941 tarihine raslıyan pazartesi günü saat «16» da Vilâyet Daimî Encümeninde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.
2 — Keşif bedeli «136437» lira «89» kuruş ve muvakkat teminatı «8071» lira «90» kuruştur.
3 — İsteklilerin muvakkat teminat mektub veya makbuzlarını, Ticaret Odası vesikasını ve ihale gününden en az «3» gün evvel Vilâyete istida ile müracaat ederek bu iş için alacakları fennî ehliyet vesikalarını hâmilen 2490 sayılı kanuna tevfikan hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 15 e kadar Daimî Encümen Reisliğine vermeleri.
4 — Bu işe aid keşif evrakını hergün Ankara Vilâyet Nafıa Müdürlüğünde görebilecekleri. «2555» (3614)

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

Kadın ve doğum kliniğine alınacak 1950 lira muhammen bedelli dört kalem rontgen malzemesi için 8/5/941 tarihinde yapılan açık eksiltmesine istekli gelmediğinden ayni şartlarla ikinci defa açık eksiltmeye konulmuştur. İsteklilerin 146,25 liralık teminat makbuzlarile 20/5/941 günü saat 15 te Rektörlüğe gelmeleri. (3611)

MEMUR ALINACAK

Yüksek Ticaret mektebi mezunu, tercihan müesseselerde çalışmış, muhasebeye aşina ve yabancı dillerden hiç olmazsa birisine hakkile vâkıf bir memur alınacaktır. Taliblerin muhtasar tercümei hallerini bildirir bir mektubla Ankarada (505) numaralı posta kutusuna müracaatleri.

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden:

Şubemizde münhal bulunan muhtelif ücretli memuriyetlere asıllarının avdetine kadar muvakkat kaydile memur alınacağından talib olanların 15 mayıs perşembe günü şubemizde yapılacak imtihana iştirak ve bu hakkı iktisab etmek üzere vesikalarını 14 günü akşamına kadar şubemize ibraz etmeleri. (3655)

RADYO

Bu günkü program

9,00 Program	18,03 Orkestra
9,03 Haberler	18,50 Fasıl heyeti
9,18 Müzik (Pl.)	19,30 Haberler
9,45 Yemek listesi	19,45 Konuşma
★	19,50 Şarkılar
12,30 Program	20,15 Konuşma
12,33 İncesaz	20,30 Şarkılar
12,50 Haberler	21,00 Müzik (Pl.)
13,05 Şarkılar	22,30 Haberler
13,25 Orkestra	22,50 Caz (Pl.)
★	23,30 Kapanış.
18,00 Program	

Sivrihisarda maden araştırması

Sivrihisar (Hususî) — Maden arama teşkilâtına mensub bir mütehassıs, bölgemize gelerek muhtelif yerlerde maden araştırmalarına başlamıştır.

Buradaki çalışmalar sona erince, Afyonun Emirdağ bölgesine geçecekleri söyleniyor.

ÖLÜM

Fatih eşrafından tüccardan ve fabrikatör merhum Hüseyin Hakkının mahdumu Haydar Er 10/5/941 cumartesi günü saat 7,45 te ruhunu Cenabı Hakka teslim etmiştir. Cenazesi bugün Beyazıdda Mithatpaşa caddesinde 6 numaralı evinden kaldırılarak Beyazıd camiinde öğle namazı kılındıktan sonra Edirnekapı aile makberesine defnedilecektir. Allah rahmet eyliye.

***

Bayan Arşalus (Lili) Kehyayan, Bayan Araksi Kehyayan ve evlâdları, Bayan Mari ve Arusyan Kehyayan, Bay Aris Kehyayan, Bay ve Bayan Keğork Partalyan ve evlâdı, Bay ve Bayan Artin Balyan ve evlâdı, Bay ve Bayan Bogos Balıkçıyan ve evlâdı (Erivan), Bayan Mannik Balıkçıyan ve Karakoç ve Daniyal Fransız.

Aileleri, kendi kocası, evlâdı, kardeşleri, eniştesi ve dayıları demir tüccarı ARTİN KEHYAYAN'ın ölümünü teessürle bildirirler. Cenaze merasimi Feriköy Surp Vartananç Ermeni kilise - sinde bugün saat 16,30 da yapılacak ve Şişli Ermeni mezarlığına aile kabristanına defnedilecektir. Taziyetler kilisede kabul edilecektir. Ayrıca hususî davetiye gönderilmemiştir.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Yerli Eminönü Askerlik şubesinden: Yd. Lv. asteğmen Adil Fettah oğlu Mehmed Yusuf Çolpan 317 İst. (39144), Yd. P. üsteğmen Mustafa oğlu Saim Taşkıran (331 - 232), Yd. P. asteğmen Cemal oğlu Fevzi Göven (48128), Yd. P. teğmen Kâzım oğlu Hicri Baysal (47310). Kayıdları tetkik edilmek üzere derhal şubeye müracaatleri, aksi takdirde 1076 sayılı kanunun cezaî hükümlerine tâbi tutulacakları ilân olunur.

Kiralık villâ

Fenerbahçede geniş bahçe içinde içi dışı yağlı boyalı, salonları parke, kalorifer, banyo, elektrik, havagazi, su, telefon, hasılı her türlü konforu havi ideal bir villâ kiralıktır.

Gezmek için Fenerbahçe 99 numaralı köşke, pazarlık için 60118 telefon numarasına müracaat.

İstanbul Borsası, 10/5/941

Londra	1 Sterlin		5,22
Nevyork	100 Dolar	131,50	129,20
Cenevre	100 İsv. Frc.		29,90
Atina	100 Drahmi		0,995
Madrid	100 Peçeta		12,89
Yokoha.	100 Yen		31,0175
Stokholm	100 İsveç K.		30,98

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkraiyeli %5 1938	19,—
Ergani %5 ikramiyeli 1933	19,08
%8 1934 Sıvas-Erzurum II-VII	19,34
T. C. Merkez Bankası	106,50

Ev sahibi kadın sandığın içinde oymalı kâseler, gümüş tabaklar çıkarıyor ve bunları yanına sıralıyordu.

Bu arada misafirler geniş sedirlere oturdular. Peter'in muhafız kazağı kardan ve yağmurdan sırsıklam olmuş, çizmelerini çıkardı. Ocağın yanına koydu. Biraz sonra çizmelerden dumanlar çıkmağa başladı.

Odanın havası zaten o kadar ağırdı ki; çizmelerden etrafa yayılan kokuların hissedilmesine imkân yoktu.

Ev sahibi kadınlar yarım saat içinde sofrayı hazırladılar. Taze peynirler, lop yumurtalar, kızartılmış kuru etlerle karınlarını doyurdular. Yemeğin üzerine ikişer bardak da çay içtiler.

Bütün devam eden yolculuktan bitkin bir hale gelmişlerdi. Yemekten sonra büsbütün rahavet çöktü. Gözlerini zorla açık tutmağa uğraşıyorlardı. Mihailof onların bu hallerini görünce derhal yatakları serdirdi.

Sabah erkenden kazak Peter'i omzundan sarsarak uyandırdı:

— Pocam Gospodin Kapetan!

Kazak, Peter'e ilk dakikadan itibaren hep yüzbaşı diye hitab ediyordu. Peter'i yüzbaşı zannetmesinin sebebi her halde subayların arasında ondan başka sakallı bulunmamasından ileri geliyordu.

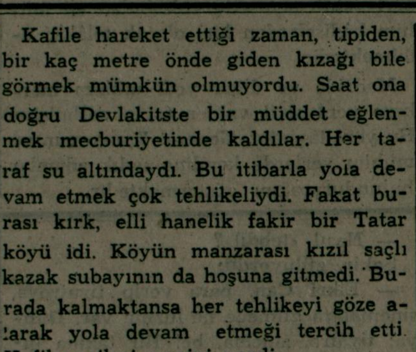
Bir gün evvelki ılık havanın yerine bu sabah sert bir rüzgâr ve tipi halinde yağan karla karşılaştılar.

Kafile hareket ettiği zaman, tipiden, bir kaç metre önde giden kızağı bile görmek mümkün olmuyordu. Saat ona doğru Devlakitste bir müddet eğlenmek mecburiyetinde kaldılar. Her taraf su altındaydı. Bu itibarla yola devam etmek çok tehlikeliydi. Fakat burası kırk, elli hanelik fakir bir Tatar köyü idi. Köyün manzarası kızıl saçlı kazak subayının da hoşuna gitmedi. Burada kalmaktansa her tehlikeyi göze alarak yola devam etmeği tercih etti. Kafileye ileri emrini verdi.

Hareket ettiler. Buzlar adım başında kırılıyor, kızaklar birbiri ardınca sulara gömülüyordu. Bu mücadelede Tatar aygırlarının fedakârlıkları cidden görülecek bir şeydi. Hayvanlar, sanki kendilerine insanların hayatı emniyet edilmiş olduğunu biliyorlar ve bu itimada lâyık olduklarını göstermek için bütün gayretlerile çalışıyorlardı. Asabî kişnemeler arasında dişlerile buzlara saldırıyor, bıkmadan ve yılmadan mütemadiyen ileri atılıyorlardı. Atların boyunlarındaki çıngırakların sesini, şimdi çatırdıyarak parçalanan buzlar ve insanların can korkusunun verdiği dehşetle kopardıkları feryadlar örtüyordu.

Nihayet bir saatten fazla süren çetin bir uğraşmadan sonra şoseye çıktılar. Kimseye bir şey olmamıştı. Yalnız kazaklardan üçünün atlarının ayakları kırılmıştı. Bu kazaklar atlarile birlikte şosenin üstündeki handa kaldılar.

Artık tehlikeyi atlatmışlardı. Kızak-

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 45 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

lar, beyaz karların üzerinde sür'atle kayıyor, biraz evvel çığlıklar koparan dudaklardan neş'eli şarkılar dökülüyordu. Kar durmuş, güneş açmıştı. Öğle vakti büyük bir Rus köyüne, Serjebinske vardılar. Subaylar, kilisenin önündeki meydanlığa eşyalarını indirdiler. Tahta kanapelerin üzerine oturarak konuşmağa başladılar. Burada kızaklar değişecekti. Yeni kızakların gelmesini bekliyorlardı. Birdenbire küçük meydanın karşısındaki köşkün demir parmaklıklı bahçe kapısı açıldı. Şık giyinmiş, güzel, sarışın ve genc bir kadın onlara doğru yürüdü.

Bozuk bir almancayla:

— Affedersiniz, dedi. Sizleri bir fincan çaya davet etsem, bilmem kabul eder misiniz?

Zarif endamı, derin bakışlı gözleri ve ahenkli bir sesi vardı.

Hepsi birden yerlerinden fırladılar. Nezaketle kendilerini takdim ettiler.

Kadının arkasına düştüler. Köşke yaklaştıkları zaman demir parmaklıklı bahçe kapısının üzerinde şu levhayı okudular: Zemski Vraç.

Ancak içeriye girdikten sonra mıntaka doktorunun evine misafir olduklarını öğrendiler.

Geniş odada bir kaç dakika içinde büyük, güzel bir masa kuruldu. Nefis bir çay kokusu etrafı bürüdü. Masanın üzerine reçeller, peynirler, zevkle kesilmiş kaz sövüşleri, sucuklar, balla yapılmış pastalar sıralandı. Örtülerin, peçetelerin, bardak ve tabakların temizliği, ev sahibinin mükemmel bir ev kadını olduğunu gösteriyordu.

Odalar bir Avrupalı zevkile döşenmişti. Yemek odasından oldukça büyük bir salona geçiliyordu. Salonun duvarlarında bir kaç tane gayet kıymetli tablo göze çarpıyordu. Bir köşede büyük bir piyano duruyordu.

Biraz sonra doktor da meydana çıktı. Genc kadın, onu, ağabeyim Nikola İvanoviç Krilof, diye tanıttı. Doktor uzun boylu, biraz kamburumsu, mavi gözlü, sarı saçlı bir Rus erkeği idi. Onun da bakışlarında, kız kardeşinde olduğu gibi bir hüzün vardı. İri elleri yumuşak ve beyazdı. Gencliğinde uzun zaman Almanyada kaldığını, Almanları çok iyi tanıdığını ve Almanyaya karşı sempatisi olduğunu söyledi. Karısının bir kaç ay evvel öldüğünü ve kız kardeşi Katerina İvanovna İlyina'nın kocası da topçu subayı olarak harbe gittiğinden şimdi iki kardeş bir arada oturduklarını anlattı. Lâf arasında eniştesinin sonkânunda esir düştüğünden de bahsetti.

Katerina İlyina mahzun yüzünü esir subaylardan tarafa çevirdi. Kederli gözlerini hepsinin yüzünde ayrı ayrı gezdirdikten sonra ağabeysinin sözünü kesti:

— Efendiler, dedi. Kızılhaç vasıtasile aldığımız habere nazaran kocamı Macaristana götürmüşler...

Bir saniye sustu. Sonra dudakları titriyerek ilâve etti:

— Acaba Rus esirlerine Macaristanda nasıl muamele yapıyorlar?

Macar subaylar hep bir ağızdan teminat verdiler:

— Madem ki kocanız Macaristanda imiş, o halde müsterih olunuz Madam. Her halde rahatı mükemmeldir.

Katerina İlyina mendilini çıkardı. Gözlerini sildi. Doktor da başını önüne eğmiş, düşünüyordu.

Üstteğmen Vedreş, genc kadına dönerek sordu:

— Madam, kocanızı hangi şehre götürdüklerini biliyor musunuz?

Katerina tereddüdle cevab verdi:

— Evet.. Keniermezo...

Doktor, subayların yüzlerinden böyle bir şehir ismi tanımadıklarını anladı. Kız kardeşinin yanlış telâffuz ettiği kelimeyi düzeltti:

— Kenyermezö!.. Zannedersem şimdi anladınız?

Teğmen Netenecki sevincle atıldı:

— Kenyermezö.. Tamam, tamam... Estergovi civarında...

Bir başkası ilâve etti:

— Budapeşteye çok yakın bir şehirdir. Tuna sahilinde ve fevkalâde güzel bir yerdir.

Genc kadını teselli etmek için birbirlerile yarış ediyorlardı. Katerina'nın yüzü kızarmış, heyecanla esir subayların anlattıklarını dinliyor ve kocasının fena bir yere düşmediğine yavaş yavaş kanaat getirerek müsterih oluyordu.

Yarım saat kadar daha oturdular. Sonra birer, ikişer veda ederek ayrılmağa başladılar. Hareket zamanı yaklaşıyordu. Eşyaları toparlamak, kızaklara yerleştirmek lâzımdı.

Peter yerinden kıpırdamadı. Herkes çekildikten, doktor da odadan çıktıktan sonra ayağa kalktı. Masayı toplamakla meşgul bulunan Katerina'nın yanına yaklaştı. Kadının elini tuttu. Gözlerinin içine derin derin bakarak söyledi:

— Madam, sizinle biraz konuşmak istiyorum...

Sesinde öyle garib bir ahenk vardı ki, genc kadın bir an titrediğini hissetti. Bu yabancı subay onunla ne konuşabilirdi? Endişeyle erkeğin yüzüne baktı. Fakat Peter'in duruşundaki ciddiyet ve bakışlarındaki samimiyet, zihninde doğan şüpheleri çabucak dağıttı. Yürüdü. Salonun kapısını açtı:

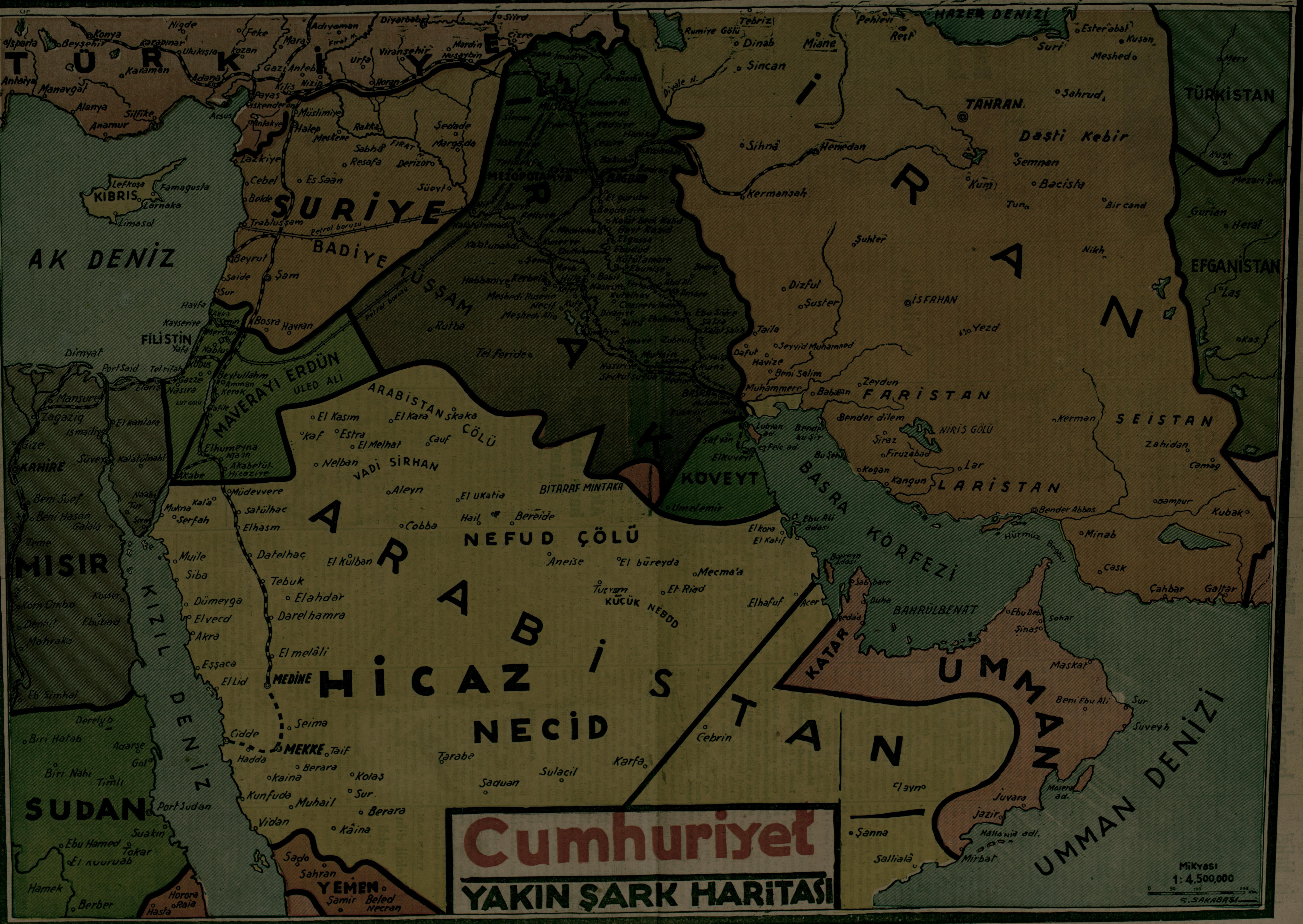
— Buraya buyurun, dedi. Burada daha rahat konuşabiliriz.

Salonda karşı karşıya durdular. Peter sordu:

— Kocanızın adını öğrenebilir miyim Madam?

— Aleksandr Petroviç İlyin... Mühendistir...

(Arkası var)

Cumhuriyet
YAKIN ŞARK HARİTASI
Mikyası
1: 4.500.000
S. SAKARBAŞI
TÜRKİYE
İRAN
IRAK
SURİYE
ARABİSTAN
HİCAZ
NECİD
UMMAN
KATAR
KOVEYT
MAVERAYI ERDÜN
ULED ALİ
FİLİSTİN
MISIR
SUDAN
YEMEN
KIBRIS
TÜRKİSTAN
EFGANİSTAN
MEZOPOTAMYA
AK DENİZ
KIZIL DENİZ
BASRA KÖRFEZİ
UMMAN DENİZİ
HAZER DENİZİ
NEFUD ÇÖLÜ
ARABİSTAN ÇÖLÜ
VADİ SİRHAN
BADİYE TÜSSAM
BİTARAF MINTAKA
KÜÇÜK NEBOD
BAHRÜLBENAT
FARİSTAN
LARİSTAN
SEİSTAN
Deşti Kebir
TAHRAN
İSFAHAN
Tebriz
Kermanşah
Hemedan
Bender Abbas
Kerman
Dizful
Şuster
Muhammere
Bağdad
Musul
Basra
Halep
Şam
Beyrut
Trablusşam
Lazkiye
Adana
Konya
Diyarbekir
Urfa
Mardin
Nusaybin
Gazi Anteb
Kahire
Port Said
Süveyş
Akabe
Medine
Mekke
Cidde
Taif
Tebuk
Hail
Cobba
Rutba
Tel Feride
Maskat
Şanna
Sallala
Mirbat
Port Sudan
Suakin